

ЛЕКЦІЯ №4

Перша світова війна 1914 – 1918 рр. Заключний етап.

ПЛАН

1. Німецький наступ на Західному фронті весною і влітку 1918 р. Поразка Німеччини.
2. Комп'єнське перемир'я.
3. Версальський мир.
4. Підсумки Першої світової війни.

Підписавши мир з Росією і позбувшись Східного фронту, німецьке командування вирішило зосередити всі наявні у нього сили на Західному фронті і за всяку ціну розбити англо-французькі війська раніше, ніж у Францію прибуде американська армія.

Прибуття американської армії чекали на літо 1918 року. Тому з кінця березня 1918 р. до червня німці провели три потужні наступи проти англо-французьких військ. На окремих ділянках фронту їм вдалося значно просунутись вперед. **На початку липня німці знаходились всього за 70 км від Парижа.** АЛЕ головної мети вони не досягли. Англо-французькі війська не були розбиті, хоча й понесли значні втрати. А Німеччина втратила свої останні людські ресурси. В армію змушені були брати 16-річних підлітків.

15 липня 1918 р. німці почали свій останній наступ на Західному фронті. Він зазнав невдачі, тому що в німців просто вичерпались людські і технічні ресурси.

18 липня англо-французькі війська перейшли у контрнаступ. За два тижні німці були відкинуті на позиції, з яких починали наступати у березні.

8 серпня 1918 року французькі війська разом з прибулими американськими військами за один лише день розгромили 16 німецьких дивізій (це приблизно 160 тис. солдат) в районі міста Аррас. Це був, за оцінкою німецького Генштабу, найчорніший день в історії німецької армії.

2. Комп'нське перемир'я

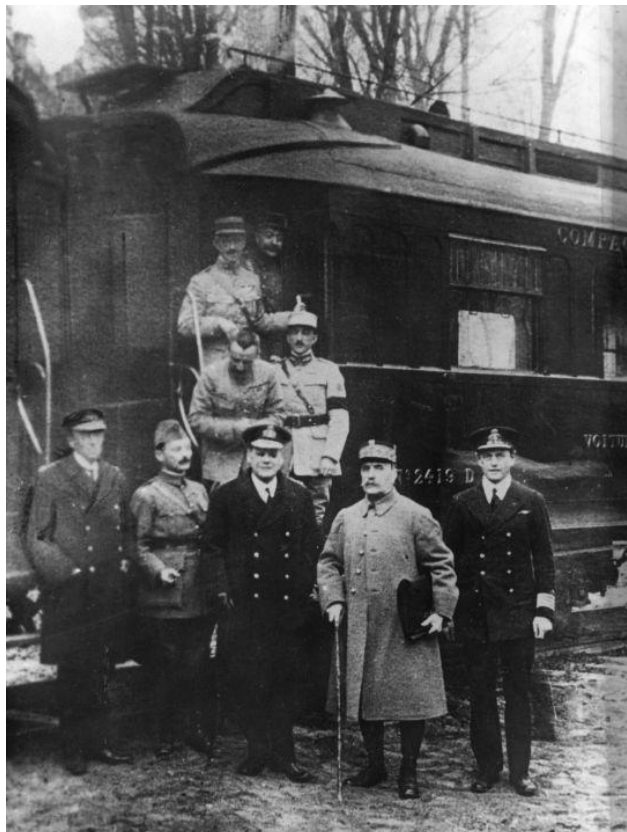
Німецьке командування розуміло, що поразка неминуха. Важливо було не допустити французів на німецьку територію і уряд Вільгельма II звернувся до англо-французького командування з проханням про перемир'я.

6 листопада лінію фронту перейшла німецька делегація, яка прибула в штабний вагон командуючого об'єднаними англо-французькими військами маршала Фоша.

Умови перемир'я для Німеччини були виставлені важкі. Німці затягували переговори, сподіваючись виторгнути у французів хоча б деякі полегшення. Але 9 листопада в Німеччині вибухнула революція, король Вільгельм II втік з країни.

Далі зволікати німці не могли. **11. 11. 1918 р. об 11 год. ранку** сигнальщик біля штабного вагона маршала Фоша у Комп'єнському лісі (75 км від Парижа) просурмив сигнал: «Припинити вогонь!»

ПЕРША СВІТОВА ВІЙНА ЗАКІНЧИЛАСЯ.

Фотографія зроблена після підписання перемир'я, яким було завершено Першу світову війну. На фото — штабний вагон маршала Фоша у Комп'єнському лісі. Маршал Фош – другий праворуч.

Німеччина повинна була віддати Англії і Франції багато зброї, військової техніки і військових кораблів. До Франції відходили також її колишні території Ельзас і Лотарінгія + німецька Рейнська область.

3. Версальський мир.

В січні 1918 р. в Парижі почалися переговори між державами-учасниками Першої світової війни, в яких спочатку брали участь 70 країн. *Німеччина, Австрія, Угорщина та більшовицька Росія були виключені з переговорів.*

Остаточні умови були визначені лідерами «великої трійки» країн: Франції, Великої Британії та США.

28 червня 1919 року було підписано остаточний мир між державами-переможницями з одного боку та Німеччиною з іншого.

Зала Версальського палацу перед підписанням Версальського миру.

Цей Договір складався з 440 пунктів, основними з яких були наступні:

- ✓ Незалежність отримувала Польща. Ви знаєте, що Польща була поділена між трьома імперіями – Росією, Австро-Угорщиною та Німеччиною. Тепер згідно умов Версальського миру Польща отримувала незалежність. Недаремно 11 листопада, в день закінчення Першої світової війни, Польща відзначає своє національне свято – День незалежності - Dzień Niepodległości.
- ✓ Німеччині заборонялося мати регулярну армію кількістю більше 100 000 солдат, а також військову промисловість, військову авіацію і військово-морський флот. Це робилося для того, щоб Німеччина не мала змоги розв'язати ще одну війну.
- ✓ Німеччина повинна була виплатити Франції та Великій Британії 132 мільярди золотих марок репарацій (відшкодувань) за завдану шкоду. В перерахунку на долари це становила 31, 4 млрд або 445 млрд в сьогоденних цінах. Для розореної і виснаженої війною Німеччини це була страшна цифра. Слід зазначити, що Німеччина, незважаючи ні на що, навіть на те, що через 20 років знов розпочала і програла Другу світову війну, - виплачувала ці репарації. Останній платіж було здійснено 4 жовтня 2010 року.

5. Підсумки Першої світової війни.

Перша світова війна 1914 -1918 років була найбільш жорстокою з усіх війн, яких тільки бачив світ до 20 століття. Ще ніколи протиборчі сторони не виставляли таких колосальних армій для взаємного винищування. За історичними даними, чисельність армій з обох сторін досягала більше 70 млн. чоловік. І все можливе робилось для знищення ворога: і досягнення техніки, і досягнення хімії. Різна смерть чекала людей всюди: і на землі і у повітрі, на воді й під водою. Появилися отруйні гази, розривні кулі, кулемети-автомати, снаряди важких гармат, вогнемети.

Сумний підсумок війни - 10 млн. убитих, 21 млн. поранених:

- Німеччина - загинули 1,8 млн.
- Росія - 1,7 млн.
- Франція -1,4 млн.
- Австро-Угорщина - 1,2 млн.
- Британія - 950 тис.

- Італія - 460 тис.
- США - 115 тис.
- Канада - 60 тис.
- Австралія - 60 тис.
- Нова Зеландія - 16,781 тис.

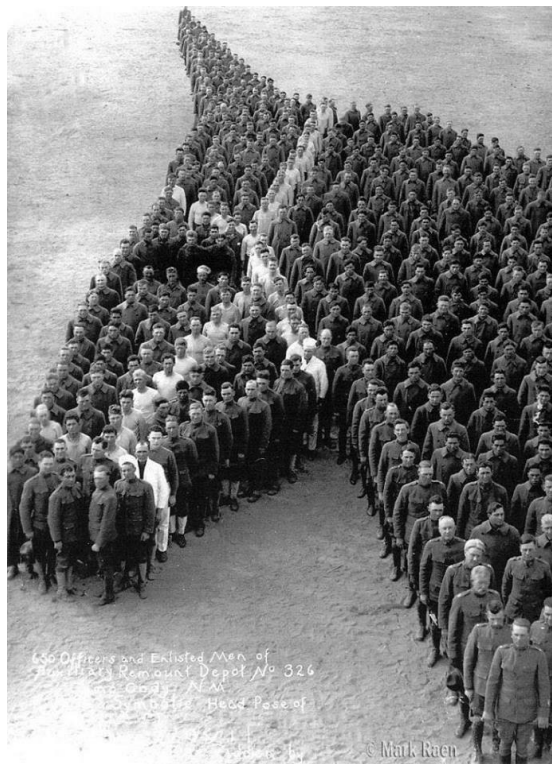
Кожної хвилини помирали 4 солдати, а ще 9 отримували поранення.

У війні брали участь 33 держави, з мирним населенням близько 1 млрд. чол. (67 % населення планети).

- 5 млн. мирних мешканців померло.

- 6 млн. людей, померли вже після війни, внаслідок епідемії гриппу «іспанки» у 1918-1919 роках.

Слід зазначити, що у цій війні загинуло 8 мільйонів коней.

Своєрідний флешмоб, створений солдатами у 1915 році, як згадка про загиблих коней.

Домашнє завдання:

Уважно прочитайте лекцію та законспектуйте або скопіюйте її.

Перевірте, як ви засвоїли матеріал! Дайте відповіді на наступні питання :

1. Чому в березні 1918 р. Німеччина змогла зосередити всі свої війська на Західному фронті?
2. Які завдання стояли перед німецькими військами на весну-літо 1918 р.?
3. Яких успіхів вдалося досягти німецьким солдатам влітку 1918 р.?
4. Як ви розумієте визначення «людські і технічні ресурси»?
5. Коли і де відбулося підписання Комп'єнського перемир'я?
6. Чим, на вашу думку, відрізняється перемир'я від миру?
7. Чи запам'ятали ви умови Версальського миру? Назвіть основні, не підглядаючи в конспект?
8. Що таке репарації? Хто і кому їх виплачує?
9. Назвіть основні підсумки Першої світової війни!

Підготуйтеся до підсумкової контрольної роботи на наступному занятті!